

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Jagłimska Helena.....

T-X-252/252 Pom.....

Lipno 804-4 X.....

I./1. Relacja k. 5 s. 1-5

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 7 s. 1-7

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 10 s. 1-7

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1) p. i. e. i. a. c. a. k. 4 s. 1-5

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 13

VI. Fotografie obrot i ikonografii

I/1. Relacja - Jaglińskie Helene

1. Relacja J. Sadowskiego ze zbiorów
Elżbiety Zawackiej, rękopis oryginalny. k. 1 s. 1
2. Relacja o uczestniczeniu w walce
z okupantem z 9.05.1946, rękop. E. Za-
wackiej, oryginalny. k. 1 s. 2
3. Dane z ankiety do weryfikacji
odwrańczenia opr. przez H. Jabłczyńską
28.01.1992 r., rękop. oryginalny. k. 1 s. 3
4. List - wspomnienie relacji o działalności
nosici Jaglińskiej - Motwickiej Heleny
autorstwa córki - Ewy Grundmann,
rękopis, oryginalny. k. 2 s. 4-5

Próba biogramu 252/Pom

lipno
AK

Hehena ps. "Jagla", "Helena"

Jaglańska (Helena) kuzynka Malucha
ur. 24. VII. 1922 r. matka policjanta Bronistawa
i matki Bronistawy
ukrywająca się w średnich - do 1939 r. nie pracowała
w żadnym

W czasie okupacji ~~przebieg~~ pracowała jako
sterpoliczka w sklepie mleczarskim, dostarczała
rodzicom ubrań, oraz prowadziła różne ukryte
działania z kaskadami i wywiadowymi.

W 1940 r. Póź później AK do 1945 r. zaopiniowała
przez ojca Bronistawa Jaglańskiego - kuzyna Malucha
jako wywiadowca Póź dostarczała meldunki
o strażnicach w policji niemieckiej, zbierała
dowodztwo doświadczenia Polaków, było
przykryta się do kłopotów i nieufidelnego gestu
w Warszawie, objęła obszar komendy pow. Póź
w Warszawie.

Była łączniczką dywersji: wywiady, zbierała
i przekazywała informacje kom. obs.
Śledztwom. Miała ^{niezależnie} kontakty z Paradowską
Keller.

po wojnie ^{w 1945 r.} wyjechała ze mężem Maluchem
i osiedliła się w Warszawie.
Pracuje jako pielęgniarka.

Obecnie zamieszkuje w Warszawie
ul. Wileńska 43 m. 7a

Wiosna E. Zawadzkiej. Rel. J. Sadorskiego.

Telem J.

- I
1. Mateusz Halina, 2 d. Jaglińska, w czasie okupacji ~~1940-1945~~ Jaglińska
 2. 1921 r (?)
 3. Bronisław i Bronisława Jaglińska 2 d. ?
 4. ojciec policjant, może wydział
 5. siostrzy, pułkownika
 6. Warszawa, ul. Wileńska 43 m 7a

- II
1. mcewnice
 2. ?

- III
1. Pracowała jako ekspedientka w sklepie mleczarskim, dostawca ludności miasta, mam pulcicy kochani i synów i córki
 2. 1940 r? POZ potem PK, prawdziwie przez tyca
 3. Kde obwód otankini POZ, meldunki o stosunkach w polij. niemieckiej; zabijate anomnie dawny Polak na Polak robota odesski pierzoch; przyznaje się do 2000 zł. w do- wania konfidentki Gestapo w Brezniech, wbychli do K-dy parietu POZ w Brezniech
 4. ps ? ; w Komórec od kwietnia 1940 do 1945 r
 5. nie była aresztowana

- IV
1. wyjechała za męża Mateusza ~ 1945 r (?) i wyjechała do Warszawy
 2. pracuje jako pułkownika

- V
1. —
 2. kontakt z Paweł - Kellu **Ładostki.**
 3.
 12 zastawiam, żeby Mateusz mi mówi o tej relacji)

Warszawa, 9. maja 1976 r

Małgorzata policjant

Dane z archiwu do wywiadu i odnawiania.

Marecha Helena z domu Jaglińska ps. "Jędra".
c.d.n. Promienna i Poronikowy nr. 24.VII 1922 o d.p.n.

Zam. 00-678 Warszawa ul. Łódzka 43... 7a

przebieg służby wojennej: od 1941 do ^{wiosna} 1944.
- - - - - konspiracyjny: 702 ^{przebieg} ~~od X 1942 - 1944~~
od X 1944 y. Ak.
służba wywiadowa, Pomocnik komendy Obwodu dypl.

1. Odnowiona Kartyca Walecznych Rozkaz K. G. w 732/276
BP1 i rozkaz K. G. 101 BP 2 dnia 21.VII 1943.

2. Rozkaz Komendy Okręgu Ak. Pomocnik kapt. "duneta"
L.dz. 123/I zam. 24.XII 1944 Nr ewidencyjny 72.
Zugowienicnia i w zastępstwie Komendanta Okręgu Ak.
Pomocnik pł. Józefa Chylinińskiego ps. "kamień" - "Łódź".

Zawiadczony pozywie podpisał
Józef Saslowski kpt.

Mowa dn. 24. VII 1939r.

oprac. M. Jablonski 28. I 52

FUNDACJA
 "Archiwum i Muzeum Pomorskie
 Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek"
 w Toruniu

Wpłynęło dnia: 20.03.07

L. dz. 229 / Pom-410/07

Załączniki:

Referent:

Ewa Małecka Grundmann

01 – 063 Warszawa

Warszawa 12 marca 2007 r.

Fundacja Archiwum i Muzeum Pomorskie AK

Oraz Wojskowej Służby Polek
87 – 100 Toruń
Ul. Podmurna 93

W odpowiedzi na list pani Elżbiet Skerskiej z 2 lutego 2007 r. pragnę w pierwszej kolejności podziękować za przesłane kondolencje, w związku ze śmiercią mojej Mamy, Heleny Małeckiej z d. Jaglińskiej . Serdecznie dziękuję.

Przesyłam państwu kopie dokumentów, odnoszące się do działalności mojej Mamy w okresie okupacji .

Odpowiadając na Państwa pytania, wyjaśniam, że :

- 1/ Imiona mojej Mamy to pierwsze : Helena, drugie Halina Małecka z d. Jaglińska,
- 2/ data i miejsce urodzenia 24 lipca 1922 Lipno
- 3/ imiona Rodziców : Bronisław Jagliński i Bronisława Jaglińska z d. Tabor
- 4/ do 1939 roku, do wybuchu wojny - Mama była panną , mieszkała ze swoimi rodzicami w ich domu w Lipnie przy ul Wspólnej 11. Mama ukończyła Gimnazjum im. Romualda Traugutta w Lipnie . W momencie wybuchu wojny rozpoczynałaby drugą klasę licealną Liceum im. Romualda Traugutta w Lipnie.
- Mój ojciec uczęszczał do tego samego Gimnazjum i Liceum, do tej samej klasy, co Mama, pochodził z Opielanki k/ Włocławka a w Lipnie ucząc się mieszkał u swoich wujostwa P. Rogowskich przy ul. Dobrzyńskiej 7.
- Ojciec mojej Mamy był przed wojną policjantem a po wojnie urzędnikiem.
Babcia była krawcową i nie pracowała zawodowo.
- 5/ szkoły – do wybuchu wojny jak wyżej .
Po wojnie - 1945 – 46 Mama zrobiła maturę, następnie od 1946 roku studiowała przez 1 rok na Wydziale Prawa w Toruniu a następnie od 1947 do 1949 roku uczęszczała do Państwowej Szkoły Położnych w Białymstoku, która ukończyła w roku 1949 , uzyskując zawód położnej . W tym zawodzie pracowała do 1 sierpnia 1987 roku a następnie przeszła na emeryturę.

5

6/ Mama wyszła za mąż w dniu 18 listopada 1944 roku w Lipnie za kolegę z klasy – Józefa Małeckiego , który po wojnie był urzędnikiem państwowym, miał wykształcenie ekonomiczne,

7/ po wojnie Mama zdobyła zawód położnej i pracowała do emerytury w zawodzie położnej, w szpitalach – w Toruniu , Bydgoszczy a od 1955 roku w Warszawie. Przez wiele lat / ponad 20/ w Szpitalu Praskim p.w. Przemienienia Pańskiego w Warszawie . Mama przeszła na emeryturę 1 sierpnia 1987 roku.

Jestem jedyną córką moich Rodziców – moja data urodzenia 16 sierpnia 1945 rok w Lipnie Nazywam się Ewa Grundmann z domu Małecka.

Odpowiadając na pytania o odznaczenia Mamy :

w czasie wojny Krzyż Walecznych – według przesłanego zaświadczenia .

Nie jest mi wiadomo o innych odznaczeniach Mamy.

Jeśli chodzi o stopień wojskowy, to ze słyszenia od Mamy podaję informację , że miała stopień podporucznika. Tę informację potwierdza pan Józef Sadowski w napisanej Mamie dedykacji do swojej książki, gdzie opisywana jest także moja Mama.

Nie potrafię inaczej udokumentować tej informacji . Mama po wojnie pracowała w służbie zdrowia / może był to również stopień Wojska Polskiego/.

Z opowiadań mojej kuzynki - Mama używała również pseudonimu Kartagina. Na pytanie kuzynki dlaczego tak drobna osoba wybrała taki pseudonim – Mama odpowiedziała jej , że to pod wpływem lektury historii. Pseudonim Kartagina występuje również w jednej z książek, ? ale możemy dziś tylko oprzeć się na ustnym przekazie Mamy.

Przesyłam kopie dokumentów oraz publikacji , które dotyczą mojej Mamy.

Przesyłam również zdjęcie Mamy z p. Janiną Keller z d. Paradowską z czasów młodości oraz notkę biograficzną o p. J. Keller, gdzie wymienia się również moją Mamę i Jej Ojca.

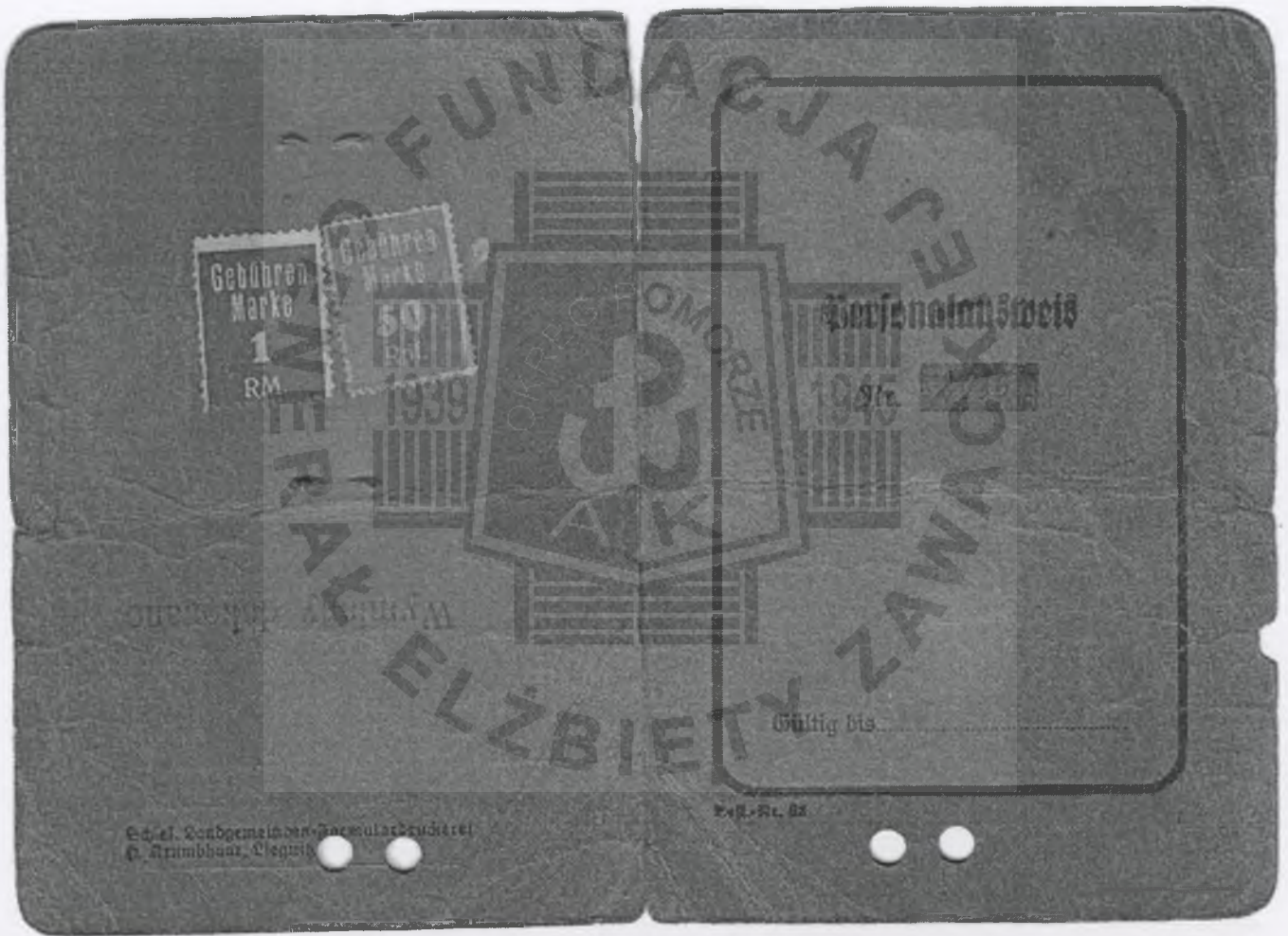
Ewa Grundmann

1/2. Dokumenty dotyczące reletora:
Jagliniska Helena

1. Niemiecki dowód osobisty - kserokopia
oryg. k. 2 s. 1-2
2. Legitymacja szkolna z nr. szkol. 1948/49,
kserokop. oryg. k. 1 s. 3
3. Leg. z D o W i D z 30.03.1980.
leg. Polsk. Zw. Emerytów, Rentistów i
Inwalidów z 5.04.1995, kserokopie
oryg. k. 3 s. 4-5-6
4. Zaświadczenie Józefa Sadomskiego
z 24.08.1990, ksero oryg. k. 1 s. 7

str. 1-7-24. do listu z 12.03. 2004
p. Ewy Grundmann (wólki) (2. IV)

3
1

4
2

FAMILIENNAHRGANGS-IDENTIFIKATIONS-KARTE

Familienname:
 Vorname:
 Reichsangehörigkeit:
 Volkzugehörigkeit:
 Beruf:
 Ständiger Wohnsitz mit Adresse:
 Gegenwärtiger Aufenthaltsort mit Adresse:
 Geboren am:
 Wohnort:
 Kreis:
 Bezirk:
 Post:
 Augen:
 Gesichtsforn:
 Besondere Kennzeichen:

Unterschrift des Inhabers:
Mag. Helene

Es wird hierdurch bescheinigt, daß der Inhaber die durch obstehendes Bildnis dargestellte Person ist und die darunter befindliche Unterschrift eigenhändig vollzogen hat.

den 194.....
 (Dienststelle)
H. H. H. H.
 (Unterschrift)

FUNDACJA

LEGITYMACJA SZKOLNA

na rok szk. 19 *48* / *49* Nr *11/48*

Małgorzata Holcowa

urodzony(a) w roku 19 *28*, zamieszkały(a) w *Lipnie*

jest *uczniem (ką)* *Przemyskiego* *zawieszonym*

SZKOŁA POŁOŻONYCH
Polecała podjęła szkoły
w *Białymstoku*

Małgorzata
Wodpis posiadacza legitymacji

Ważna do dnia *31* stycznia 19 *49* r.

Ważna do dnia *30* września 19 *48* r.

Pieczczę szkolną

Wojciech
(Podpis Kier. Szkoły)

Pieczczę okręgu szkoły

Pieczczę okręgu szkoły

M. C. W. 34 PZVZ I. 47 - 4.000.000

*
4

POLSKI ZWIĄZEK EMERYTO
RENCISTÓW I INWALIDÓW

Legitymacja

Nr 5-1-1022

Nr rejestru Oddz. 2

Nr kartoteki M/134/24

Nazwisko Małeckie

Imię Helena

Data urodz. 24.07.1922

Adres Wileńsk 43 m. 7a

Data przyznania i Nr renty 1.08.1987
E/15/03845859

Data i Nr orzecz. KIZ - u

Grupa inwalidzka

Data wstąpienia do Zw. 1.04.1995

Data wystawienia leg. 5.04.1995

Podpis Małeckie

Pieczęć okrągła

- 3 -

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ
ZARZĄD WOJEWÓDZKI
w WARSZAWIE

LEGITYMACJA Nr 0868935

Uprawnia do świadczeń
z tytułu
ZUS i PMS
w 50%
stałki

Podpis posiadacza legitymacji Małeckie

Nazwisko MAŁECKA

Imię HELENA

Imiona BRONISŁAW BRONISŁAWA

Imiona rodziców 1922.07.24 LIPNO

Data i miejsce urodzenia

jest
KOMBATANTEM
uprawnionym do świadczeń
określonych ustawą z 26 maja 1982 r.
o szczególnych uprawnieniach
kombatantów
(Ust. Nr 16, poz. 122)

Podpis Małeckie

1990.03.30 data wystawienia

Podpis

Na tych samych warunkach przysługują również pomoc lecznicza członkom rodziny rencisty, a mianowicie:

- 1) dzieciom, wnukom i rodzeństwu — na które wypłacane są dodatki do rent,
- 2) żonie — jeśli nie pracuje zarobkowo i pozostaje na utrzymaniu rencisty,
- 3) rodzicom oraz mężowi rencisty — jeśli nie pracują zarobkowo i pozostają na utrzymaniu rencisty oraz osiągnęli wiek: mężczyzna 65 lat, a kobieta 50 lat lub są inwalidami,
- 4) innym osobom spełniającym warunki określone w pkt. 3, jeżeli rencista nie posiada członków rodziny wymienionych w pkt. 2-3, a osoba ta była uprawniona do pomocy leczniczej z tytułu zatrudnienia rencisty przed powstaniem prawa do renty.

Pomoc lecznicza jest udzielana na podstawie niniejszej legitymacji oraz dowodu otrzymania renty za miesiąc bieżący (tj. ostatniego odcinka pocztowego).

Wpisu do legitymacji osób uprawnionych dokonuje właściwy Oddział ZUS.

LEGITYMACJA RENCISTY

uprawnijająca do świadczeń
leczniczych

POUCZENIE

Rencisie przysługuje pomoc lecznicza udzielana przez zakłady społeczne służby zdrowia na warunkach określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dn. 3.9.1968 r. w sprawie świadczeń leczniczych dla emerytów, rencistów i inwalidów oraz członków ich rodzin — Dz. U. z 1968 r. nr 35, poz. 245.

Nazwisko i imię rencisty

Nr emerytury — renty

Ob. Chłatecka
Helena

Nr. 2471922

40FW384585

Stempel ZUS

ZAKŁAD PRACOWNIOWY PRACOWNIOWYCH
WARSZAWA
00-000 Warszawa 1 tel. polsk. 773
ul. Sienkiewicza 148 tel. 26-62-41

ST. REFERENT

Podpis
Ewa Grabarska

1945

CZŁONKOWIE RODZINY

Nazwisko

imię

Data urodz.

ODNOTOWANO

W ZESPÓLE I-1811 ZARZĄDZONY

Warszawa - Śródmieście

ZUS 14-12 1945 (Nr. 3872/PW) 1945
data 1945 podpis Referent

7

Józef Sadowski Warszawa dnia 24 VOIII 1990 r
ul. Chodecka 15 m 64
03-350 Warszawa

Z A S W I A D C Z E N I E

Niniejszym zaświadczam, że Kol. Małecka Helena z d. m. Jaglińska, pseud "Jagła" córka Bronisława, urodzona dn. 24 VII 1922 r. pełniła służbę wojenną w "Polskiej Organizacji Zbrojnej" od 1941 r. do grudnia 1942 r. w Armii Krajowej do końca 1944 r.

Pełniła funkcję łączniczki, wywiadu i dywersji przy Komendzie Obwodu na powiat Lipnowski.

Za wybitne zasługi została odznaczona "Krzyżem Walecznych" Rozkaz K.G. nr 732/276 BPI i rozkaz KG 101 BP. z dnia 21 VII 1943 r. oraz rozkaz Komendy Okręgu AK Pomorze, krypt. "Luneta" Ldz. 223/I z dn. 24 XII 1944 r. Nr. Ewidencyjny 72.

Z upoważnienia i w zastępstwie Komendanta Okręgu AK Pomorza płk. Józefa Chylińskiego ps. pseud. "Kamień Wicher "

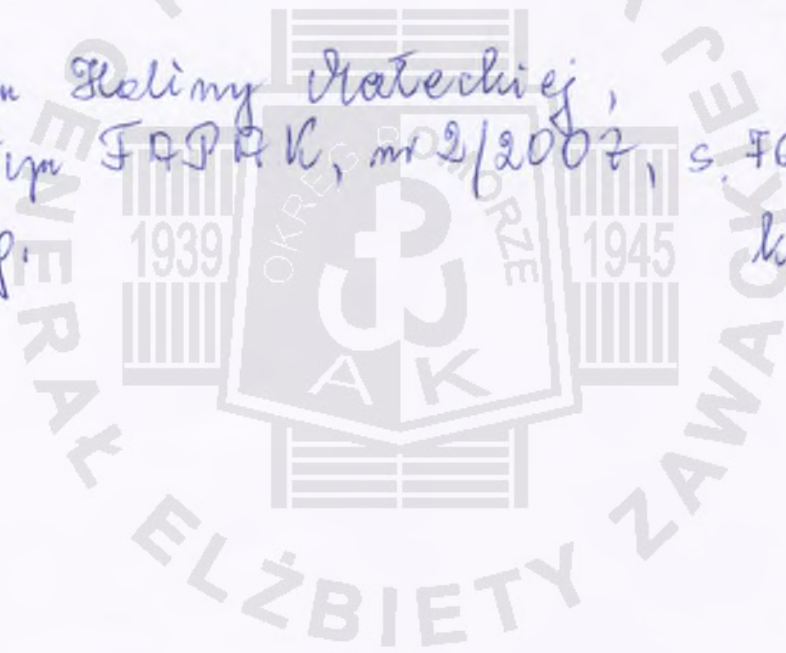

W zastępstwie KOMENDANTA
OKRĘGU AK POMORZE

Józef Sadowski
(-) Józef Sadowski kpt.

1. Materiały uzupełniające relacji: Jaglińskie
Helene

1. Fragmenty książki str. 70 i 84, Józef Sadowski, Młoci nr 31806, Warszawa 1999, kserokop. k. 3 s. 1-3
2. Mirosław Krajewski, Dobryński słownik biograficzny, Włocławek 2002, kserokop. biogr. Keller Janiny, Józefa Sadowskiego, Keller Bożeny - str. 300, 583 k. 6 s. 4-6
3. Biogram Heliny Mateckiej, Biuletyn FOPK, nr 2/2007, s. 76, kserokop. k. 1 s. 710

zet. do listy z 12.03.2007
- córki Ewy Grunolmann - 2.18 1

Józef Sadowski
Okręg Pomorze, kryptonim „Luneta”

FUNDACJA
GENERALNA
AWACKIEJ
MÓWI NR 31806
1939 1945
AK

Wiernej Bogu, Honorowi i Ojczyźnie
ppor. Helena Jaglińska-Malekiewicz
dot. nieżonki Alminy Krajowej Okręg
AK Pomorze - Obszaru AK Lipno
M/na dn. 10.03.2000 r.

W zastępstwie KOMENDANT/
OKRĘGU AK POMORZE
(-) Józef Sadowski ppłk

J. Sadowski

Tak, że Dunajski nie dorastał nawet do pięć Lulińskiemu, czy Watkowskemu, który był podziwiany przez wyższe władze okręgu za tak wspaniałe materiały o wrogu.

—Przybyły do mnie po godzinach policyjnych dwie łączniczki z plutonu specjalnego - Halina Jaglińska ps. Hanka i Janina Paradowska ps. Roma. Obie przybyły z ostrzeżeniem, że przewidziana jest nocna oblawa na Polaków. Zeby ostrzec zagrożone kontakty, co bezzwłocznie, mimo spóźnionej pory uczyniłem, posyłając łącznika do dowódcy drugiej linii łączności - Kamińskiego Jana ps. Gołąb, by przez swych łączników ostrzegł dalsze kontakty.

— Jaglińska jako łączniczka, była wywiadowczynią. Przez nią miałem odbitki pieczętek komendy powiatowej policji niemieckiej i poważne wiadomości od córki komendanta policji.

Paradowska, pracując w sklepie z odzieżą i obuwiem, na lewe karty sprzedawała obuwie, odzież a nawet mundury hitlerowskie.

Obie oddawały wielkie usługi dla AK.

—Przekazano mi informacje Jaglińskiej, że w powiecie Brzeziny pod Łodzią, miejscowa organizacja miała konfidentkę. Mój meldunek przekazany kurierowi Lewandowskiemu Adamowi ps. Wojtek, z natychmiastowym dotarciem do Warszawy, by wysłano ludzi, którzy by zlikwidowali konfidentkę, mającą przy sobie około pięćdziesięciu nazwisk żołnierzy AK. Zostali uratowani. W komendzie Brzeziny musiano zmienić dowódców.

Wezwałem kolejno na spotkanie komendantów rejonów I-go Lipno, którego byłem dalej dowódcą a zastępcą moim był Drzewicki Stanisław ps. Sławunia i jednocześnie komendantem najsilniejszej placówki Lipno nr 124. Na komendanta placówki 131 Jastrzębie zatwierdziłem Wojciechowskiego ps. Kalina. Na komendanta placówki 127 Kłokock zatwierdziłem Antoniego Błaszczyka ps. Siekiera. Na komendanta placówki 132 Kikół zatwierdziłem Leszczyńskiego ps. Wąż. Na komendanta placówki 101 Chrostkowo zatwierdziłem Jaglińskiego Bronisława ps. Wujek, a komendantem placówki 125 Skępe został Walewski Józef ps. Sfinks.

Na komendanta II rejonu zatwierdziłem Fydrycha Czesława ps. Zemsta, rejon II Dobrzejowice. Na komendanta rejonu III Dobrzyń zatwierdziłem Skrzypińskiego Władysława ps. Romek. Na komendanta rejonu IV Wielgie zatwierdziłem Sawickiego Józefa ps. Maciek.

Skład Komendy Obwodu AK na powiat Lipno po scaleniu był następujący:

Komendant Obwodu AK na powiat lipnowski - Sadowski Józef ps. Zagończyk.

Zastępca komendanta Obwodu z ZWZ Remlau Zbigniew ps. Zygmunt. Kierownik wywiadu komendy obwodu z ZWZ Dunajski Jan ps. Jan. Dowódca operacyjno-szkoleniowy z POZ Drzewicki Stanisław ps. Sławunia. Kierownik zaopatrzenia z POZ Klementowicz Julian ps. Kamień-Strzęp. Dowódca plutonu samochodowego obwodu z POZ Buczyński Tadeusz ps. Karburator. Dowódca plutonu pionierów obwodu z POZ Kolasiński Stanisław ps. Pionier. Dowódca plutonu sanitarne-

Helena
Halina

moj
dowódca,
ojciec
Helena Jag.
paradowska

złego, poniesie pan i ci u których pan bywał, bardzo surową odpowiedzialność, jako bezpośredni sprawcy tragedii która się tu może rozegrać.

Surma odjechał.

W końcu kwietnia 1943 r. przybył do mnie Adam Lewandowski ps. Wojtek, kurier Obwodu Lipno do Komendy Okręgu POZ i KG POZ, a ostatnio AK. Wojtek, w początku lipca 1942 r. wyjechał z lipnowskiego do Warszawy na konspiracyjny kurs szkoły podchorążych. Wojtek przyjechał do mnie w mundurze kolejowym, że pracuje na kolei.

Przekazałem Wojtkowi broń, która była użyta w Warszawie do zamachów na hitlerowskich zbrodniarzy.

Dowiedziałem się od Wojtka, że Kazimierz Keller z Lipna, syn adwokata, musiał z ojcem uchodzić przed Niemcami z Lipna - brał w Warszawie udział w bójce likwidacyjnej zbrodniarzy gestapo. Wykonał wiele wyroków, ostatnio został ujęty i zamęczony przez gestapo. Za swe wybitne czyny, Kazimierz Keller został mianowany podporucznikiem i odznaczony Krzyżem Orderu Virtuti Militari V klasy. Matka Kazimierza otrzymała ten dokument, który u niej sam widziałem.

U pani Keller był punkt rozdzielczy prasy konspiracyjnej i różnych materiałów szkoleniowych, meldunków, raportów i rozkazów.

W dzień najazdu Niemców na ZSRR 22.VI.1941 r. wiozłem do pani Keller około trzysta egzemplarzy prasy, instrukcji szkoleniowych i odezw. Byłem opasany pomiędzy dwoma koszulami wkoło ciała. Gdy niespodziewanie spomiędzy domów w Lipnie wyszło dwu żandarmów. Zachowałem spokój. Niemcy sprawdzili, czy mam dzwonek i hamulec przy rowerze i kazali jechać.

U pani Kellerowej był punkt przerzutu na cały obwód Lipno. Działyły bardzo ofiarnie dwie jej córki. Były łączniczkami do specjalnych zadań.

Od 22 - 24 kwietnia 1943 r. otrzymałem raporty od wywiadowcy plutonu specjalnego, Witeckiego Janusza ps. Dan, który mi przekazał wiele fotografii agentów gestapo, ich konfidentów i donosicieli, oraz miejscowych funkcyjnych hitlerowców jak: naczelnik więzienia, komendant policji na powiat lipnowski, szef arbeitsamtu i wielu innych niemieckich polakożerców. Dan, przekazał dokładny plan mleczarni, w jaki sposób można czynić sabotaż oraz jak zapobiec zniszczeniu mleczarni w razie uchodzenia Niemców, którzy chcieliby mleczarnie zniszczyć.

Z plutonu specjalnego, złożyły raporty Halina Jaglińska ps. Hanka i Paradowska Janina ps. Roma. Raporty dotyczyły bezpieczeństwa organizacji AK. Informacje te pochodziły od córki komendanta policji niemieckiej, z którą Jaglińska się przyjaźniła, przez częste dawanie jej masła ze sklepu w którym pracowała u Niemki. Paradowska, która pracowała w sklepie z obuwem i odzieżą, dając znajomym Niemcom więcej punktów odzieżowych (a innym mniej, by mieć zapas dla znajomych) uzyskiwała też różne wiadomości, tak dla nas ważne.

Złożył raport dowódca plutonu specjalnego i sanitarnego, Majewski Julian ps. Fabiusz. Przekazał wiele informacji wywiadowczych, bardzo

MIROŚŁAW KRAJEWSKI

4
Zaw. do listu z 12.03.2002

18

DOBZYŃSKI
SŁOWNIK BIOGRAFICZNY
LUDZIE EUROPEJSKIEGO REGIONU

Pani
Profesor Grażynie Ulickiej -
Dziekanowi Wydziału Dzielnictwa i NP
z prośbą o zgodne przyjęcie -

M. Krajewski

Warszawa, 25 lutego 2003.

Włocławek 2002

organizacja wojny
H. Róbecki
i jego żona i córka
KELLER JANINA z d. Paradow-
ska, ps. „Roma”, „Parada” (ur. 4 I
1921 r. w Lipnie), uczestniczka
konspiracji antyhitlerowskiej,
więzień Stutthofu.

Była córką Stefana, drobnego prze-
mysłowca i Janiny. Uczyła się w Pań-
stwowej Szkole Zawodowej Żeńskiej w
Toruniu. Potem ukończyła kurs PCK. W
czasie drugiej wojny światowej praco-
wała w niemieckim sklepie tekstylnym
w Lipnie. W pierwszych latach okupa-
cji wstąpiła do Polskiej Organizacji
Zbrojnej „Znak” i złożyła przysięgę wo-
bec Bronisława Jaglińskiego, razem z
jego córką Haliną. W ramach pracy
konspiracyjnej dostarczała środki opa-
trunkowe, a także załatwiała większe
ilości materiałów i bielizny ze sklepu,
w którym była zatrudniona. Środki te
odbierał Czesław Luliński z Józefkowa
k. Skępego, który dostarczał polskim ro-
dzinom dotkniętym represjami ze stro-
ny okupanta. W sklepie razem z J. Kel-
ler pracowały: Zofia Topolewska, Da-
niela Rutkowska, Irena Podlewska-Wi-
śniewska i Barbara Tucholska.

Zaangażowana była w akcjach sabo-
tażowych na terenie pow. lipnowskie-
go. Z Włocławka dostarczała Lulińskie-
mu farbę drukarską, używaną z kolei do
powielania konspiracyjnej gazetki
„Iskra Wolności”. Współpracowała z
Hanną Cieślikowską, od której odbie-
rała paczki żywnościowe, środki opa-
trunkowe i leki dla „chłopców z lasu”.
Z kolei H. Cieślikowska dostarczała ga-
zetki z tajnej drukarni, tłumaczone na
język angielski, które ta ostatnia wrzu-
cała nocą do obozu jeńców angielskich.

Aresztowana w dniu 16 czerwca
1943 r. w Lipnie w grupie około 30
mężczyzn, więziona była w Bydgoszczy,
a następnie została skierowana do obo-

300
x Bronisław Jagliński - mój dziadek
x Halina - siostra mój mój mój
pienne imię Helena

11 6
zu w Stutthofie. Zdołała przeżyć ten obóz i powróciła w rodzinne strony.

Archiwum AK: t. osob. 100-100/Pom. (Keller Janina, z d. Paradowska, pseud. „Roma”); Krajewski, *W cieniu wojny*; Krajewski-Suszyński, *POZ, ZWZ-AK*, s. 775; A. Strzelecka, *Prasa konspiracyjna na Pomorzu*, (w:) *Biuletyn Fundacji „Archiwum Pomorskie Armii Krajowej”* 1991, nr 4, s. 5.

HELENA HALINA MAŁECKA z d. Jaglińska ps. „Jagła” , „Kartagina” urodziła się 24 VII 1922 w Lipnie. Do wybuchu II wojny światowej była uczennicą kl. II Liceum im. R. Traugutta w Lipnie. Tutaj także mieszkała z rodzicami przy ul. Wspólnej 11.

Do POZ „Znak” - AK (Polskiej Organizacji Zbrojnej-Armii Krajowej) została zaprzysiężona w kwietniu 1940 w Lipnie. Od tego czasu do rozwiązania AK pełniła funkcję łączniczki i wywiadowczyni - początkowo Komendy Powiatowej POZ w Lipnie, a następnie Komendy Obwodu AK Lipno. W czasie okupacji pracowała jako ekspedientka w spółdzielni mleczarskiej i pracę tę wykorzystywała do organizowania pomocy Polakom. Dla potrzeb konspiracji nielegalnie zdobywała niemieckie druki oraz odbitki pieczętek komendy powiatowej policji w Lipnie. Informowała także o wpływających tam donosach,

zapobiegając niejednokrotnie aresztowaniu. Zdobyła m.in. informacje o konfidentce gestapo działającej w Brzezinach koło Łodzi, a utrzymującej kontakty z Lipnem.

76

Biuletyn 2/53/2007

Odeszli od nas

Po wojnie zdobyła zawód położnej; przed odejściem na emeryturę w 1955 była położną w Szpitalu Przemienienia Pańskiego na Pradze. Podporucznik H. Małecka, odznaczona Krzyżem Walecznych, zmarła 16 XII 2002 w Warszawie.

Z małżeństwa zawartego z Józefem Małeckim dn. 18 XI 1944 urodziła się córka Ewa (zam. Grundmann); mieszka w Warszawie.

Elżbieta Skerska

IV/1. Korespondencja: bieżąca Jaglińska Helena

1. List córki Heleny Jaglińskiej
(z d. Matecka) do Fundacji z
7.08.2006 w sprawie śmierci matki,
rękopis oryginalny. k. 1 s. 1
2. Pismo Fundacji do Ewy Mateckiej-
Grundmann (córki) z 2.02.2007,
rękopis ksero k. 1 s. 2-3
3. Pismo Fundacji z 3.04.2007
- podziękowanie za mater., ksero
rękop. k. 1 s. 4
4. Pismo Fundacji z 21.01.2008,
rękop. ksero k. 1 s. 5

Ewa Grundmann
z d. Matecka - córka
01063 WARSZAWA
ul. Okopowa 22 m 28

FUNDACJA 07.08.2006
"Archiwum i Muzeum Pomorskie"
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Pol.
w Toruniu

Wpłynęło dnia: 11.08.06
L. dz. 1713 Pam-10/06

Zakładnik: Pomorskie
Referent: Tutek

Fundacja Archiwum i Muzeum Pomorskie
AK oraz Wojskowej Służby
Garbary 2
88-100 TORUŃ

Dotyczy: p. Helena (Jagłowska) Matecka
ur. 24.07.1922 - ur. 16.12.2002

Szanowny Państwo!

Z szanem powiadamiam, że matka moja
- Helena Matecka z d. Jagłowska ur. 24.07.1922
w Lipcu - zmarła w dniu 16.12.2002 w WAR-
SZAWIE i została tutaj pochowana.

Matka moja została w AK pod lipcową
w czasie wojny pod ps. "Jagła" i "Kartagina"

Upniejmiła prośbę o rewersowe umiarkowanie
• jej odejście w Waszym Biuletynie.

Jednocześnie proszę o wyrażenie mego
szerego listem wyrażonym w. tego Biuletynu,
gdzie najdalej paść zdani pryncypały państwa
moja matka.

Z góry serdecznie dziękuję i najserdecznie
poddziękuję. Z pozdrowieniami

Ewa Grundmann - Matecka

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. PODMURNA 93 • TEL. (0-56) 65-22-186
http://www.um.torun.pl/AK, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU · NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

- prosba o uzupełn. danych
- Bimblety
- dodatek
L. dz. 84/Pom-410/07

Toruń, 2.02.2007 r.

Pani
Ewa Małecka - Grundmann

01 - 063 Warszawa

Szanowna Pani !

W imieniu Pani prof. Elżbiety Zawackiej i pracowników Fundacji składam Pani i Rodzinie wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci śp. Heleny Jaglińskiej - Małeckiej, Mamy Pani.

Przepraszam, że dopiero teraz odpisuję na list, ale trwająca pół roku przeprowadzka a potem porządkowanie dokumentów, poważnie zdezorganizowało naszą pracę.

Wiadomość o śmierci Mamy Pani wraz z Jej notą biograficzną ukaże się w pierwszym numerze „Biuletynu”, który zostanie wydany w maju tego roku i zapewniam Panią, iż prześlemy go na pewno.

Aby jednak napisać biogram, który planujemy w przyszłości opublikować także w kolejnych częściach „Słownika biograficznego konspiracji pomorskiej 1939-1945”, muszę prosić Panią o sprostowania i uzupełnienia, ponieważ w naszej dokumentacji brak relacji własnej Mamy Pani, a o Jej walce konspiracyjnej mówią inne osoby i stąd są rozbieżności dotyczące głównie danych o rodzinie i losach powojennych :

1. Jak brzmi imię Zmarłej : Helena czy Halina (być może jeden z ps. „Halina” jest traktowany jak imię),
2. czy data urodzenia to : 24 VII 1922 czy 1921 , miejsce urodzenia ?
3. imiona rodziców to : Bronisław i Bronisława z domu ?
4. zawody rodziców Mamy Pani oraz miejsca zamieszkania do wybuchu II wojny światowej,
5. gdzie Zmarła uczęszczała do szkoły, jaki zdobyła zawód (pielęgniarka ?), do jakich organizacji należała przed wybuchem wojny.
6. w którym roku wyszła za mąż (imię i zawód męża), imiona dzieci,
7. jakie były losy Mamy Pani po wojnie : gdzie pracowała, kiedy przeszła na

emeryturę.

Proszę uprzejmie o podanie odznaczeń (nazwa wraz z numerem legitymacji) oraz stopni wojskowych, jakie na pewno Mama Pani posiadała. Bardzo pomocne okazałyby się chociaż kserokopie dokumentów.

Będę bardzo zobowiązana za pomoc, bowiem nie brak nam materiałów źródłowych o walce Mamy Pani z okupantem, ale właśnie tych informacji, o które proszę.

W załączeniu przesyłam ostatni numer „ Biuletyn” oraz serdeczne pozdrowienia.

Z wyrazami szacunku i poważania

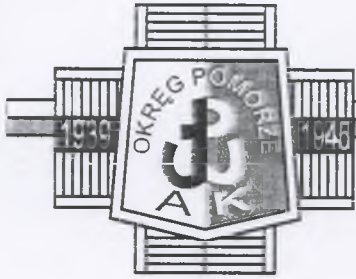
Elsherska
.....
Elżbieta Skerska dokumentalistka

4

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. PODMURNA 93 • TEL. (0-56) 65-22-186
<http://www.um.torun.pl/AK>, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU · NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Toruń, 2 IV 2007 r.

Pani
Ewa Grundmann
ul. Okopowa 22 m. 28
01-063 Warszawa

Szanowna Pani !

Bardzo serdecznie dziękuję za przysłane uzupełnienia do biografii śp. Heleny Haliny Jaglińskiej - Małeckiej. Materiały zostały złożone w teczce osobowej opatrzonej sygnaturą K : 252/252 Pom.

Z uwagi na rozbieżności dotyczące przede wszystkim imion Pani Mamy nie mogłam umieścić Jej biogramu w ostatnim numerze „Biuletynu „Fundacji”. List Pani nadszedł w momencie druku „Biuletynu”, który pozwoliłam sobie dołączyć do listu. Bardzo mi przykro, że się tak stało. Obiecuję jednak, że informacja na temat działalności konspiracyjnej śp. Heleny Haliny Jaglińskiej - Małeckiej, żołnierza AK, ukaże się na pewno w następnym numerze.

Z okazji zbliżających się Świąt w imieniu Pani Profesor Elżbiety Zawackiej i pracowników Fundacji przesyłam najlepsze życzenia.

Z wyrazami szacunku i poważania

Elżbieta Skerska dokumentalistka

5

Gani

E. Grudnowa

Szanowno Gani!

Zgodnie z obietnicą, przesysłałam Ci "Biuletyn" z opublikowanym krótkim biogramem

op. Heleny Jaglińskiej z am. Waleckiej.

Proszę o ewentualne uwagi.

Łaszę pozdrowienia z powianiem
G. Skerska

Wydane przez Fundację, Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek
Toruń 21.01.2008

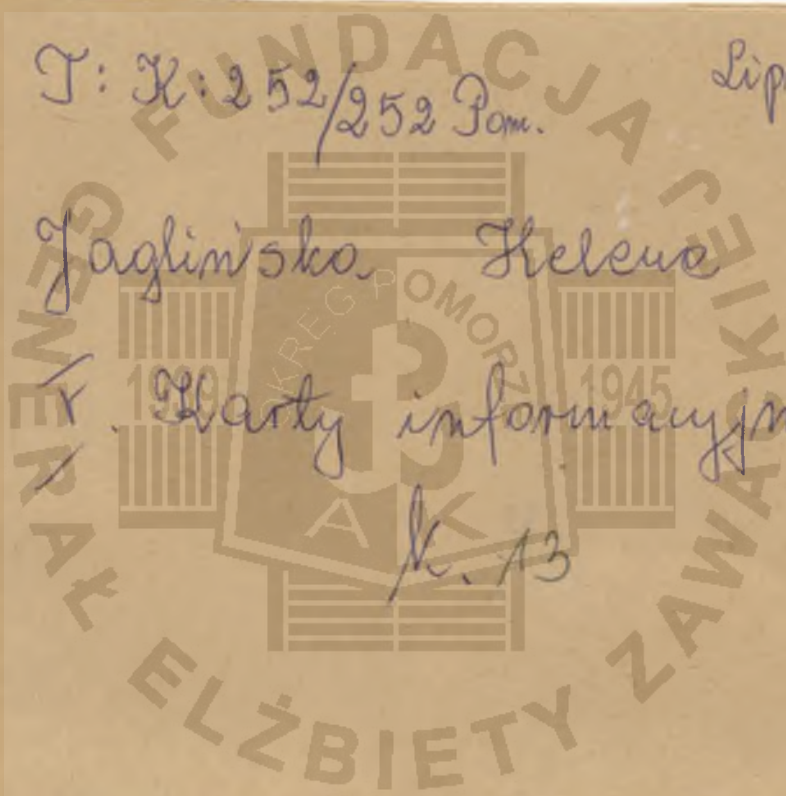
T: K: 252/252 Pom.

Lipno

Jaglim'ska Helena

1945 Party informacyjne

K. 13

1. 2. 252/P. 3 AK.
Lipno 1

4. ed. Jaglińska
Malecka Halina 5. 20. Jaglińska

6. „Halina” „Jagla” 7. Jaglińska

8. Bronisław i Bronisława 9. wr. 1921 r. (2)

10. Wawrzona, ul. Wilna 43a 11. nie wiem.
7c

12. Rel. y. Sadowiejska 270

K 167/19378 MW/23185

152/Pom
FK
Fspno
Matecka Halina z d. Jaglińska 3
Warszawa ul. Górska 6/10 m. 63

podat z Reubiniski

9 1277 napisano relacje

21. 277 tel. ze mi chce prace. ale po rozmowie zapewni-
dziła mi, ze ma mi pomóc w szukaniu, kiedy bedzie w Toruniu

K

R. 252/Pom.

Lipno^{AK} 4

zd. Jaglińska Halina „Halina” „Jagła”
zau. Matecha

K 167

teści rel.

mel 252 Pam

nrpaj min
relacji

POZ, AK
obw lipiec
5

Matecka z fajlińskie Halina

z lipiec, przy Sadowce POZ

Widosa 43 m 7a (wz Keller-Pawel)

Wzre ul Gorka 6/15 m 63

inf Sadowki

o mel VII 75

Opis jest k-t placowki Chrostkows (gran. policyant)
była tajemniczo dymowa i wyisada
zbiwada i przekonywata relacji Sadowki

relacja f Sadowki
wzrostem krestionarstwa z prosbi
6 relacji stame

Kop

252 P

Lipno 6

matka Yagliniska Gladina

ul. Parosłowskiej Heller Janiny (100 Pom)

matka Yagliniska skądśta myśli
na ręce Bronisława Yaglinickiego z Polskiej
Organizacji Zbrojnej w Parosławce
w kwietniu 1940 r. w lipnie/24 84

nr 252 Pom

ab. AK
Lipus
7

zd. Yaghińska Halina z rusia
Matczak - córka Bronisławy z Lipus

ps. Yagha "Halina" Dyrocaya
nr 1922 r.

nr. 24. VII. 1922 r.

KW / 44

[zrodlo informacji nieznane - 82]

K

Lipno 8
AK

Jagwinśka Helena, rampina
matka s. Kłeczkowski
mała s. ojca Bronisława Jagwinśkiego
z Janiny Keller u. w. 1940
i. d. p. w.

z rd. Janiny Keller vel Paredowickiej

MSy.

t. Jaglińska Malina
c. Bronistawa
ur. 24. VII 1922

KW

ps. "Jagła"

Lipno
9

zob. Sadowski Józef,
Młwi numer 31806,
H-ka 1883, s. 184, poz 72.

Jagliniska Kolesa
ps. "Jagta"
Odawezowu Kraszcu
Walesnych - rozhes D O Suneta
L. dz. 223/I Dm. 24. 12. 1944
zob. Josef Sadowski, Koi m 31 806,
Warsawa 1999, str. 172, 177, 178 -
poz. 72, 184 - poz. 72.

10. 1. 1945

ps. Jagoda - Rzepicha

Zob. Jędruska Melina

Lipno

11

Pełniła funkcję Tęczyński.

Zob. Wrembel Henryk, T: M: 418/1044 Pom;
t. 3, c. III s. 12

B.P. III '09

† Jaglińska Halina

Lipno
POZ-AK

12

Jaglińska Halina - członek POZ - AK Lipno. s. 96

dob. Witomska Głęboka, opr. B/152
s. 96 = bibl. FAPAK

Wł. Wł. 10

Jagliniska (Halina) ^{Sipno 13}
900-AK

zob. Ziolkowski B., Polskie Podziemie
na Kujawach..., Torun 2008,
s. 298, 305, 535

Wł. IX/14

AGLIŃSKA - MATECZKA
MALINA
MALINA
MALINA

Warszawa, ul. Wilcza 43 m 7a

AK-252 AK-Lipno

Jaglińska-Matecka H
45

Yagliniska-Matecka
Helena.

